

Sygn. akt II Ca 396/14

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie:	SSO Arkadiusz Lisiecki (spr.) SSR del. Wioletta Krawczyk
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 grudnia 2014 roku

sprawy z wniosku H. K. (1)

z udziałem A. K.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji obu stron

od postanowienia Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 25 lutego 2014 roku, sygn. akt I Ns 792/11

postanawia: uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bełchatowie pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za instancję odwoławczą.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 396/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 25 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Bełchatowie, cytując:

„1. ustalił, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków A. K. i H. K. (1), których wspólność ustawowa małżeńska ustała wskutek wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 28 czerwca 2011 r. wydanego w sprawie I C 576/08 rozwiązującego małżeństwo przez rozwód wchodzi:

a. zabudowana nieruchomość położona w B. oznaczona numerem działki (...) o powierzchni 0,0451 ha, dla której urządzona jest w Sądzie Rejonowym w Bełchatowie księga wieczysta nr (...) o wartości 551.000,00 zł

b. ruchomości stanowiące wyposażenie domu mieszkalnego o łącznej wartości 25.100,00 zł ,

- c. samochód marki V. (...) o nr rej. (...) o wartości 15.500,00 zł ,
 - d. firma Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe spółka cywilna H. K. (1), J. K. (1) o wartości 67.722.71 zł;
 - e. środki pieniężne w kwocie 117.138,95 zł zgromadzone na rachunku osobistym oszczędnościowym w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K.;
 - f. środki pieniężne w łącznej kwocie 320.242,96 zł pochodzące z zlikwidowanych przez wnioskodawcę polis na życie nr (...) i (...) w (...);
 - g. odszkodowanie w kwocie 35.000,00 zł otrzymane przez wnioskodawcę H. K. (1) od Skarbu Państwa - Komendy Wojewódzkiej Policji w Ł. w sprawie II C 1081/07 prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Łodzi;
2. oddalił wniosek H. K. (1) o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym;
 3. dokonał podziału majątku wspólnego H. K. (1) i A. K. w ten sposób, że:
 - a. składniki majątkowe wymienione w punkcie 1 lit. d, e, f, g przyznał na wyłączną własność wnioskodawcy H. K. (1);
 - b. składniki majątkowe wymienione w punkcie 1 lit. a, b, c przyznał na wyłączną własność uczestniczce A. K.;
 4. tytułem dopłaty zasądził od uczestniczki A. K. na rzecz wnioskodawcy H. K. (1) kwotę 25.747,88 zł płatną w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności;
 5. nakazał pobrać od uczestniczki A. K. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Bełchatowie kwotę 1.091,13 zł tytułem nieuiszczonej części kosztów sądowych;
 6. ustalił, że każda ze stron ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie” – koniec cytatu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Wnioskodawca H. K. (1) i uczestniczka A. K. związek małżeński zawarli w dniu 21 września 1996 r. Wyrokiem z dnia 28 czerwca 2011 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie I C 576/08 rozwiązał przez rozwód ten związek małżeński z winy H. K. (1). Wyrok uprawomocnił się 28 października 2011 r.

Umową majątkową małżeńską z dnia 31 sierpnia 2009 r. strony rozszerzyły wspólność ustawową na zabudowaną nieruchomość położoną w B. przy ul. (...) o obszarze 0,451 ha oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki (...). Nieruchomość ta stanowi własność Gminy Miasto B., zaś użytkownikiem wieczystym był wyłącznie wnioskodawca H. K. (1).

Wartość tej nieruchomości na dzień ustania ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej stron wynosiła 551.000,00 zł.

Wartość korzystania z nieruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego stron przez uczestniczkę A. K. od 1 sierpnia 2010 r. do 31 maja 2013 r. wynosi 24.771 zł.

Nieruchomość ta wyposażona jest w ruchomości o łącznej wartości 25.100 zł.

Od 22 czerwca 1992 r. wnioskodawca H. K. (1) prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do działalności gospodarczej.

W dniu 14 maja 2008 r. wnioskodawca zawiązał ze swoją matką (...) spółkę cywilną z udziałami: 99% dla J. K. (2) i 1% dla H. K. (1). Umowa ta była później zmieniona na podstawie aneksów; ostatecznie na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej H. K. (1) posiadał w umowie spółki 5% udziałów.

Wartość księgowa firmy wnioskodawcy na dzień 20 kwietnia 2008 r. wynosiła 67.722,32 zł, zaś na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej 154.247,71 zł.

Po zawarciu związku małżeńskiego firma wnioskodawcy rozwijała się. wnioskodawca otwierał kolejne punkty gastronomiczne. Przekazanie udziałów w prowadzonej działalności gospodarczej nastąpiło na rzecz matki, gdyż wnioskodawcy nie układało się z żoną.

W związku z prowadzoną działalnością gospodarczą wnioskodawcy w dniu 21 czerwca 2010 r. w ramach ugody zostało przyznane od Skarbu Państwa - Komendy Wojewódzkiej w Ł. odszkodowanie w kwocie 35.000 zł w toku sprawy II C 1081/07 przed Sądem Okręgowym w Łodzi. Umowa dzierżawy, która była przedmiotem sporu była zawarta w czasie trwania małżeństwa.

W trakcie trwania małżeństwa strony nabyły samochód osobowy marki V. (...) o nr rej. (...), z którego korzysta uczestniczka A. K.. Wartość tego samochodu wynosi 15.500 zł.

Wnioskodawca oprócz rachunku bieżącego firmowego posiadał w (...) Bank (...) S.A. rachunek oszczędnościowy. Na dzień 20 kwietnia 2008 r. stan tego rachunku wynosił 117.138,95 zł, zaś na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej 1.385,17 zł.

W dniu 14 czerwca 2011 r. wnioskodawca zlikwidował polisy nr (...) założone 7 października 2008 r. na rzecz swoich dzieci, z czego łącznie otrzymał 320.242,96 zł. Wcześniej w dniu 18 marca 2010 r. wnioskodawca częściowo wypłacił wartości wykupu polis po 145.093,38 zł.

Polisy te zostały wykupione dzieciom z pieniędzy, jakie wnioskodawca uzyskał ze sprzedaży akcji.

Uczestniczka zajmowała się wychowywaniem dzieci i prowadzeniem domu; zajmowała się praniem, sprzątaniem i gotowaniem, a ponadto pomagała w prowadzeniu firmy wnioskodawcy.

H. K. (1) sam dobrowolnie wyprowadził się z wspólnej nieruchomości.

W czerwcu 2008 r. została założona „Niebieska Karta” w związku ze zgłoszeniem A. K. o stosowaniu wobec niej przemocy psychicznej przez męża H. K. (1). Teczka zagadnieniowa „Przemoc w rodzinie” została zakończona w dniu 27 czerwca 2009 r.

Sąd Rejonowy uznał, że oboje byli małżonkowie przyczyniali się do powstania majątku wspólnego. Uczestniczka według swoich sił i możliwości zarobkowych i majątkowych wypełniała swe obowiązki i w ten sposób przyczyniała się do powstania majątku wspólnego. Faktem jest, że uczestniczka w czasie trwania małżeństwa urodziła dwoje dzieci i zajmowała się ich wychowaniem. Nadto prowadziła gospodarstwo domowe bez pomocy ze strony wnioskodawcy, który skupił się na prowadzeniu działalności gospodarczej i uzyskiwaniu jak najwyższych dochodów.

Zdaniem Sądu Rejonowego uczestnik nie wykazał istnienia ważnych powodów ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym.

W ocenie Sądu I instancji zasadnym było przyznanie nieruchomości uczestniczce, która cały czas zamieszkuje i ponosi koszty utrzymania tego mieszkania.

Sąd Rejonowy nie podzielił roszczenia wnioskodawcy o rozliczenie w ramach podziału majątku wspólnego wartości korzystania przez uczestniczkę ponad udział z wspólnego domu mieszkalnego. Uznał, że wnioskodawca nie był pozbawiony prawa zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym, sam dobrowolnie zrezygnował z zamieszkiwania w nim.

Nieuprawnione są twierdzenia wnioskodawcy, że obawiał się ewentualnych konsekwencji wspólnego zamieszkiwania wobec założenia przez uczestniczkę tzw. „Niebieskiej Karty”. W tym zakresie należało stwierdzić, że od czerwca 2011 r. ustała taka obawa wobec prawomocnego umorzenia przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Belchatowie

postępowania karnego wywołanego złożonym przez uczestniczkę zawiadomieniem. Należało uznać, że wnioskodawca sam dobrowolnie zrezygnował z korzystania z rzeczy wspólnej i w tej sytuacji jego roszczenie o rozliczenie w ramach podziału majątku korzystania przez uczestniczkę ponad udział z wspólnego domu mieszkalnego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy uznał, że w podziale majątku stron należało rozliczyć całą wartość prowadzonej przez wnioskodawcę działalności gospodarczej uznając, że wnioskodawca w nieuprawniony sposób wyzbył się tego przedsiębiorstwa na rzecz matki. Jak wskazał świadek A. M. przekazanie udziałów w prowadzonej działalności gospodarczej nastąpiło na rzecz matki, gdyż wnioskodawcy nie układało się z żoną. To spontaniczne zeznanie świadka w dobitny sposób obrazuje przyczynę wyzbycia się tego majątku przez wnioskodawcę i chęć uniknięcia uwzględniania tego składnika majątku w ramach podziału majątku wspólnego. Sam wnioskodawca nie był w stanie wskazać jaki wkład wniosła do spółki cywilnej jego matka w zamian za tak znaczną ilość udziałów, co tym bardziej świadczy, iż rozporządzenie udziałami miało wyłącznie na celu pozbawienie H. K. (1) tego majątku.

Sąd Rejonowy wziął przy tym pod uwagę wartość tej działalności na dzień 20 kwietnia 2008 r. kiedy to strony faktycznie się rozstały, a nadto była to wartość przed założeniem spółki cywilnej z J. K. (2).

W tym zakresie za wiarygodną należało uznać opinię biegłego z zakresu rachunkowości, który w obiektywny i niekwestionowany przez strony sposób wyliczył wartość księgową działalności gospodarczej wnioskodawcy. W tej wycenie uwzględnił środki trwałe w postaci samochodów wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej, a także rachunki firmowe tej działalności, stąd też brak było podstaw do rozliczania tych składników odrębnie, jak o to wnosił pełnomocnik uczestniczki. W ramach podziału majątku wspólnego Sąd Rejonowy uwzględnił również uzyskane przez wnioskodawcę odszkodowanie za rozwiązanie umowy dzierżawy, która zawarta była w czasie trwania małżeństwa osobiście przez, wnioskodawcę, co ten potwierdził w swoich zeznaniach.

Sąd Rejonowy uznał również, że w ramach podziału majątku wspólnego należało rozliczyć w nieuprawniony sposób zużyte przez wnioskodawcę środki finansowe zgromadzone na prywatnym rachunku oszczędnościowym w (...) Bank (...) S.A. (117.138,95 zł) oraz środki pochodzące ze zlikwidowanych polis ubezpieczeniowych w (...) (320.242,96 zł). Zdaniem Sądu wnioskodawca na sobie tylko wiadome cele wykorzystał te środki finansowe, które zostały nabyte w czasie trwania małżeństwa i obowiązywania wspólności majątkowej między stronami. W krótkich odstępach czasu wnioskodawca, wiedząc już że toczy się postępowanie rozwodowe dokonał wypłaty tych środków pieniężnych. Jego tłumaczenie o przeznaczeniu tych środków finansowych na poczet alimentów oraz własne utrzymanie nie znajdowało uzasadnienia w zgromadzonym materiale dowodowym, a jego zeznania w tym zakresie są niewiarygodne. Wobec uwzględnienia środków finansowych pochodzących ze zlikwidowanych polis ubezpieczeniowych w (...), które powstały z dochodów uzyskanych z sprzedaży przez wnioskodawcę akcji, brak było podstaw do uwzględnienia wniosku uczestniczki o rozliczenie również dochodu uzyskanego przez wnioskodawcę ze tych akcji.

W zakresie ruchomości strony zgodnie doszły do porozumienia co do ich wartości i Sąd Rejonowy zgodnie z ich stanowiskiem uznał wartość podaną przez nich i przyznał je uczestniczce, co stanowiło wynik przyznania jej samego domu mieszkalnego, którego wyposażeniem były wskazane ruchomości. Odnośnie samochodu osobowego marki V. (...) wykorzystywanego przez uczestniczkę za wiarygodną należało uznać opinię biegłego do spraw wyceny pojazdów samochodowych, która nie była przez strony kwestionowana.

Wnioskodawca nie udowodnił nadto za jaki okres oraz na czyją rzecz były płacone te alimenty i skąd wynika kwota, której żąda rozliczenia w ramach podziału majątku. Na wnioskodawcy ciążył obowiązek wykazania tej okoliczności (art. 6 k.c). Wobec nieudowodnienia tych okoliczności w przedmiotowej sprawie nie podlegały rozliczeniu nadpłacone alimenty, albowiem nie ma dowodu, że wchodzi one w skład majątku wspólnego stron. Należność ta tym samym nie może być rozliczana w ramach podziału majątku wspólnego stron.

Sąd Rejonowy uznał, iż łączna wartość całego majątku wspólnego podlegającego podziałowi stanowi kwotę 1.131.704,24 zł, z czego dla wnioskodawcy i uczestniczki przypada, przy uwzględnieniu równych udziałów w majątku

wspólnym, po 565.852,12 zł. Uczestniczce zostały przyznane składniki majątkowe o łącznej wartości 591.600,00 zł, zaś wnioskodawcy o wartości 540.104,24 zł.

Kierując się przywołanymi powyżej ustaleniami należało uznać, iż dopłata należna wnioskodawcy na podstawie art. 212 k.c. . związku z art. 1035 k.c. i art. 46 k.r. i o. winna wynosić 25.747,88 zł (565.852,12 zł - ;0.104,24 zł - 25.747,88 zł).

Pełnomocnik uczestniczki zaskarżył postanowienie zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych Sądu I instancji polegający na:

- przyjęciu, że w skład majątku wspólnego małżonków A. K. i H. K. (1) wchodzi środki pieniężne w łącznej kwocie 320.242,96 zł pochodzące ze zlikwidowanych przez wnioskodawcę polis na życie w (...), zamiast przyjęcia, że w skład majątku wspólnego małżonków wchodzi papiery wartościowe w postaci akcji giełdowych o wartości 503.468,70 zł,

- przyjęciu, że w skład majątku wspólnego małżonków wchodzi środki pieniężne w kwocie 383.291,50 zł pochodzące ze zlikwidowanych przez wnioskodawcę polis na życie w (...) oraz kwoty wypłaconej przez wnioskodawcę na cele własne stanowiącej część spieniężonych przez wnioskodawcę papierów wartościowych w postaci akcji giełdowych,

- nie uwzględnieniu, iż w skład majątku wspólnego małżonków A. K. i H. K. (1) wchodzi środki pieniężne w kwocie 90.530,19 zł zgromadzone na rachunku bankowym w Banku Spółdzielczym w K. oddział w K.,

2. naruszenie przepisów prawa procesowego poprzez:

- błędną wykładnię i zastosowanie art. 130⁴ § 1 kpc, czego skutkiem było obciążenie uczestniczki kosztami opinii biegłych, o sporządzenie których uczestniczka nie wnioskowała,

- błędną wykładnię i zastosowanie art. 130⁴ § 4 kpc, czego skutkiem było podjęcie czynności połączonej z wydatkami przez Sąd, pomimo nie uiszczenia przez uczestniczkę zaliczki w wyznaczonym przez Sąd terminie pod rygorem oddalenia wniosku,

Wskazując na powyższe wnosił o: 1. zmianę skarżonego postanowienia:

a) w punkcie 1:

literze f w ten sposób, iż w skład majątku wspólnego byłych małżonków A. K. i H. K. (1) wchodzi: „papiery wartościowe w postaci akcji giełdowych o wartości 503.468,70 zł”, zamiast „środki pieniężne w łącznej kwocie 320.242,96 zł pochodzące z zlikwidowanych przez wnioskodawcę polis na życie nr (...) i (...) w (...)”,

dopisanie do punktu 1 litery h i wpisanie tam, iż w skład majątku wspólnego byłych małżonków A. K. i H. K. (1) wchodzi: „środki pieniężne w kwocie 90.530,19 zł zgromadzone na rachunku bankowym w Banku (...) w K. oddział w K.”,

b) w punkcie 4. w ten sposób, iż: „tytułem dopłaty zasądza od wnioskodawcy H. K. (1) na rzecz uczestniczki A. K. kwotę 111.130,28 zł, płatną w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności” zamiast słów „tytułem dopłaty zasądza od uczestniczki A. K. na rzecz wnioskodawcy H. K. (1) kwotę 25.747,88 zł płatną w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności”,

ewentualnie,

a) w punkcie 1:

- literze f w ten sposób, iż w skład majątku wspólnego byłych małżonków A. K. i H. K. (1) wchodzi: „środki pieniężne w kwocie 383.291,50 zł pochodzące ze spieniężonych przez wnioskodawcę papierów wartościowych w postaci akcji”,

zamiast „środki pieniężne w łącznej kwocie 320.242,96 zł pochodzące z zlikwidowanych przez wnioskodawcę polis na życie nr (...) i (...) w (...)”,

- dopisanie do punktu 1 litery h i wpisanie tam, iż w skład majątku wspólnego byłych małżonków A. K. i H. K. (1) wchodzi: „środki pieniężne w kwocie 90.530,19 zł zgromadzone na rachunku bankowym w Banku Spółdzielczym w K. oddział w K.”,

b) w punkcie 4. poprzez wpisanie słów: „tytułem dopłaty zasądza od wnioskodawcy H. K. (1) na rzecz uczestniczki A. K. kwotę 51.041,67 zł płatną w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności” zamiast słów „tytułem dopłaty zasądza od uczestniczki A. K. na rzecz wnioskodawcy H. K. (1) kwotę 25.747,88 zł płatną w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności”,

oraz,

c) zmianę skarżonego postanowienia w punkcie 5., poprzez nie pobieranie od uczestniczki na rzecz Skarbu Państwa kwoty 1.091,13 zł tytułem nieuiszczonej części kosztów sądowych oraz przejęcie tej kwoty na rachunek Skarbu Państwa, zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wnioskodawca zaskarżył w/w postanowienie w całości i wnosił o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bełchatowie pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za obie instancje.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

1/ naruszenie art. 1038§1 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. i art. 684 k.p.c. przez objęcie podziałem części składników majątku dorobkowego nie istniejących w dacie ustania wspólności majątkowej stron (28.10.2011 r.) w szczególności określonych w pkt : e, f postanowienia i określenia ich stanu i wartości na dzień 20.04.2008 r.

2/ naruszenie art. 684 k.p.c. w zw. z ar. 567§3 k.p.c. art. 871 § 1 i§2 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. art.31§2 pkt 2 k.r.o., art. 33 pkt 3 k.r.o. przez niewłaściwe ustalenie składników i wartości majątku dorobkowego stron w szczególności :

- brak objęcia podziałem oszczędności zgromadzonych w czasie trwania małżeństwa stron na kontach oszczędnościowych uczestniczki postępowania oraz odsetek od jej oszczędności wpłaconych przed powstaniem wspólności majątkowej a istniejących na kontach w dacie ustania wspólności majątkowej

przyjęcie, że PPHU spółka cywilna H. K., J. K. jest składnikiem majątku wspólnego

przyjęcie ,że kwota 35000 zł wpłacona na konto w/w spółki cywilnej przez Komendę Wojewódzką Policji w Ł. w dniu 4.08.2010 r. a ustalona ugodą sądową w dniu 21.06.2010 r. przed SO w Łodzi w sprawie 1IC 1081/07 stanowi majątek dorobkowy stron

3/ art. 233§1 k.p.c. przez dokonanie oceny materiału dowodowego w sposób sprzeczny z doświadczeniem życiowym i zasadami logiki, nierozważenie aspektów prawnych sprawy

4/ sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że wnioskodawca : nie przeznaczył wybranych z kont oszczędnościowych pieniędzy określonych w pkt e, f postanowienia na potrzeby związane z utrzymaniem domu i rodziny, opłacaniem alimentów, miał nieograniczony swobodny dostęp do nieruchomości położonej w B. ul. (...),oznaczonej nr działki nr (...).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje: obie apelacje są w części uzasadnione, albowiem sprawa nie została dostatecznie wyjaśniona do merytorycznego rozstrzygnięcia.

Z treści art. 684 k.p.c. wynika, że skład i wartość majątku podlegającego podziałowi ustala sąd. Zasadą jest, że w toku postępowania o podział majątku wspólnego rozliczeniem objęta powinna być całość stosunków majątkowych między małżonkami według stanu z daty dokonywania podziału. Oznacza powyższe, że podziałem objęte są składniki majątku wspólnego należące do niego w dacie ustania wspólności, a istniejące w chwili dokonywania działu. Nie uwzględnia się jedynie tych przedmiotów, które były objęte wspólnością, ale które zostały zbyte lub zużyte w sposób prawidłowy. Natomiast przedmioty majątkowe, które zostały zbyte lub zużyte bezpodstawnie albo roztrwonione są uwzględniane przy dokonywaniu podziału w ten sposób, że ich wartość zaliczana zostaje na poczet udziału tego z małżonków, którego zachowanie spowodowało uszczuplenie substancji majątku wspólnego.

Sąd I instancji dokonując ustalenia składu majątku wspólnego byłych małżonków K. te w/w zasady generalnie przytoczył w swym pisemnym uzasadnieniu jednak nie był konsekwentny w ich zastosowaniu przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy.

W skład majątku wspólnego zaliczył bowiem środki pieniężne w kwocie 117138,95 zł, które to środki wnioskodawca posiadał na koncie w roku 2008. Tymczasem jak wynika z informacji Banku (...) SA z siedzibą w K. to na dzień ustania wspólności majątkowej tj. na dzień 28.10.2011 r. na rachunku była jedynie kwota 1385,17 zł.

Uczestniczka w toku postępowania przed Sądem Rejonowym wnosila o zaliczenie w skład majątku wspólnego środków pieniężnych w kwocie 90530,19 zł zgromadzonych w Banku Spółdzielczym w K. Oddział w K., co udowodniła. Wprawdzie z informacji Banku wynika, że w/w kwota była zgromadzona w dacie 20.04.2008 r., to jednak Sąd I instancji w swym pisemnym uzasadnieniu nie wskazał przyczyn, dla istnienia których nie zaliczył tego składnika do majątku wspólnego. Kwestia zaliczenia w/w środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych w roku 2008 tj. przed datą ustania wspólności majątkowej wymaga szczegółowego wyjaśnienia. Gdyby bowiem okazało się, że środki te zostały zużyte prawidłowo, a więc nie roztrwonione bądź też ukryte przez wnioskodawcę przed uczestniczką, to nie ma podstaw do zaliczenia zarówno kwoty 117138,95 zł, jak i kwoty 90530,19 zł w skład majątku wspólnego, tylko kwoty jakie były zgromadzone na tych rachunkach w dniu 28.10.2011r.

Także wymaga wszechstronnego wyjaśnienia kwestia zaliczenia przez Sąd I instancji w skład majątku wspólnego kwoty 320242,96 zł. Z kserokopii bowiem transakcji bankowych wnioskodawcy wynika, że wypłacając akcje giełdowe (...) SA w W. uzyskał kwotę 364659,98 zł, z której to wypłacił kwotę 63048,54 zł zaś kwotę (...) o przeznaczył na zakup polis ubezpieczeniowych (...). Wyjaśnienia wymaga zatem ustalenie wartości polis (...) oraz wyjaśnienie zadysponowania przez wnioskodawcę kwotą 63048,54 zł na co słusznie zwraca uwagę pełnomocnik uczestniczki..

Trafnie podnosi w apelacji wnioskodawca, że na obecnym etapie wyjaśnienia sprawy brak jest podstaw do zaliczenia w skład majątku wspólnego Firmy PPHU spółka cywilna H. K. (1), J. K. (1) o wartości 67722,71 zł. Jak wynika z niespornych ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy, to H. K. (1) od dnia 22.06.1992 r. prowadził działalność gospodarczą, zaś związek małżeński z uczestniczką zawarł dopiero 28.06.1996r. Firma PPHU spółka cywilna H. K. (1), J. K. (2) została zawiązana w dniu 14.05.2008 r. Tymczasem z treści umowy spółki oraz aneksów do umowy wynika, że do spółki wnioskodawca wniósł jedynie wkład w postaci świadczenia usług jako pracy własnej. Umowa spółki nie została do chwili obecnej rozwiązana. W związku z powyższym zauważyć należy, że w takim przypadku małżonek nie może żądać rozliczenia wartości usług świadczonych przez drugiego małżonka na rzecz spółki cywilnej na podstawie art. 45 k.r.o. – patrz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16.01.2013 r., w sprawie II CSK 193/12, LEX nr 1299157.

Po drugie spółka cywilna jako wspólność łączna powstała do osiągnięcia wspólnego celu. Skoro współnikiem spółki był wyłącznie wnioskodawca to prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej w okresie trwania umowy należą wyłącznie do jego majątku osobistego.

Po trzecie w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej przez wnioskodawcę osobiście przed zawarciem związku małżeńskiego z uczestniczką, a następnie dalej w trakcie trwania małżeństwa aż do czasu powołania nowej spółki, to majątek ten stanowi jego własność osobistą. Odrębną kwestią jest rozliczenie ewentualnych nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty, co stosownie do treści art. 6 k.c. wymaga udowodnienia. Gdyby natomiast wnioskodawca ewentualnie wniósł do nowej spółki majątek ruchomy z poprzedniej spółki, co upatruje w swym uzasadnieniu Sąd I instancji, to takie przekształcenie prawne nie daje również podstaw do zaliczenia równowartości tych ewentualnie wniesionych ruchomości do majątku wspólnego, gdyż stanowią one jego własność osobistą.

Podobne uwagi należy odnieść do kwestii zaliczenia w skład majątku wspólnego odszkodowania w kwocie 35000,00 zł wypłaconego na rzecz PPHU (...), J. K. (2). Skoro w/w kwota weszła w aktywa nierozwiązanej spółki cywilnej, to nie może być składnikiem majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki, ponieważ stanowi własność wspólników.

Wnioskodawca zasadnie podnosi w apelacji, że w skład majątku wspólnego powinny być zaliczone odsetki od lokat stanowiących majątek osobisty uczestniczki za czas trwania małżeństwa. Jednak zważywszy na czas założenia lokaty w kwocie 20000,00 zł przez uczestniczkę tj. 20.04.2011 r. oraz fakt, iż w/w kwota stanowiła wyegzekwowane przez komornika od wnioskodawcy alimenty należne uczestniczkce, to zdaniem Sądu Okręgowego żądanie wnioskodawcy zaliczenia odsetek od tej lokaty narusza przepis art. 5k.c. i jest przykładem nadużycia prawa podmiotowego. Z tego względu brak jest podstaw do zaliczenia w skład majątku wspólnego odsetek od w/w lokaty bankowej.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 26.04.2013r., w sprawie II CSK 459/12, Legalis podniósł, że w orzecznictwie przyjmuje się jednolicie, że jeżeli przy zniesieniu współwłasności żaden ze współwłaścicieli nie wyraża zgody na przyznanie mu rzeczy, sąd zarządza jej sprzedaż. Uzależnienie zgody współwłaściciela na przyznanie mu na wyłączną własność rzeczy w ramach podziału od ustalenia jej wartości na określonym poziomie zasługuje na uwzględnienie przez sąd orzekający o podziale rzeczy. Sam współwłaściciel może bowiem zdecydować o tym, czy jest zainteresowany nabyciem rzeczy w całości o określonej wartości przy uwzględnieniu nie tylko własnej sytuacji materialnej i osobistej, ale również własnych preferencji co do angażowania w przyszłości środków finansowych na nabycie własności rzeczy z wyłączeniem bądź ograniczeniem możliwości ich wykorzystania na inne cele. Nie ma więc podstaw do przyjęcia, że współwłaściciel wyraził zgodę na przyznanie mu na wyłączną własność rzeczy, jeżeli zgodę na taki sposób zniesienia współwłasności uzależnił od przyjęcia przez sąd określonej wartości rzeczy będącej przedmiotem podziału, a sąd ustalił ją na wyższym poziomie. Do powstania takiej sytuacji doszło w niniejszej sprawie, albowiem wnioskodawca wnosi o zarządzanie jej sprzedaży, zaś uczestniczka o przyznanie nieruchomości na jej warunkach, których nie akceptuje wnioskodawca.. W tej sytuacji przyznanie nieruchomości uczestniczkce prowadziłoby do naruszenia art. 212 § 2 w zw. z art. 1035 k.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie, co Sąd Okręgowy stwierdza z urzędu.

Po drugie wartość zabudowanej domem nieruchomości została określona przez biegłego na kwotę 551000,00 zł w opinii sporządzonej w dniu 04.07.2012r, co również dostrzega Sąd II instancji z urzędu. Zgodnie bowiem z treścią art. 156 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz U z 2014r., poz. 518) opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego o wartości nieruchomości może być wykorzystywana do celu, dla którego została sporządzona przez okres 12 miesięcy od chwili sporządzenia. Po upływie tego okresu opinia w myśl art. 156 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami może być wykorzystana po stwierdzeniu jej aktualności przez rzeczoznawcę majątkowego – patrz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20.05.2010 r., V CSK 13/10, OSNC 2011, nr 1 poz.9 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.04.2014 r., w sprawie IV CSK 455/13, publ.www.sn.pl.

Zarzut wnioskodawcy zasądzenia wynagrodzenia od uczestniczki za korzystanie z nieruchomości nie jest zasadny. W tym miejscu stwierdzić należy, że zarzut wnioskodawcy sprowadza się do zarzutu naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 206 k.c. Sąd Okręgowy w składzie rozpoznającym sprawę podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale III CZP 88/12. W uchwale tej Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że art. 206 k.c. przewiduje określony ustawowo model współposiadania i korzystania z rzeczy wspólnej. Inny od przewidzianego w ustawie (art. 206 k.c.) sposób współposiadania i korzystania z rzeczy wspólnej np. korzystania przez jednego lub kilku ze współwłaścicieli wyłącznie z określonej części rzeczy wspólnej, współwłaściciele mogą wprowadzić umową (podział quod usum) zawartą chociażby

w sposób konkludentny albo może zostać określony orzeczeniem sądu. Do naruszenia uprawnień z art. 206 k.c. nie dochodzi nie tylko wówczas, gdy współwłaściciele zawarli porozumienie określające inny od ustawowego sposób korzystania z rzeczy wspólnej albo gdy zostało wydane w tym przedmiocie orzeczenie sądu, ale także wówczas, gdy jeden ze współwłaścicieli zrezygnuje z wykonywania tego uprawnienia na rzecz innego lub innych współwłaścicieli. W niniejszej sprawie zostało zasadnie ustalone przez Sąd Rejonowy, że nieuprawnione są twierdzenia, że wnioskodawca obawiał się ewentualnych konsekwencji wspólnego zamieszkiwania z uwagi na założenie przez uczestniczkę tzw. „Niebieskiej Karty” wobec złożenia zawiadomienia o znęcaniu się wnioskodawcy nad uczestniczką. Skoro w czerwcu 2011 r. Prokuratura Rejonowa umorzyła prawomocnie postępowanie, to należy uznać że obawa ustała. Zatem zasadnie wywiódł Sąd Rejonowy, że wnioskodawca dobrowolnie zrezygnował z korzystania z rzeczy wspólnej i wobec tego brak jest podstaw do rozliczenia z tego tytułu wynagrodzenia należnego wnioskodawcy od uczestniczki.

Nie ma również racji pełnomocnik uczestniczki kiedy domaga się zaliczenia w poczet majątku wspólnego akcji giełdowych o wartości 503468,70 zł. Jak to bowiem wyżej omówiono akcje w/w zostały sprzedane przez wnioskodawcę za kwotę 364659,98 zł.

Ponieważ w sprawie niniejszej zachodzi potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego w celu wyjaśnienia wyżej omówionych kwestii, to zaskarżone postanowienie należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. W celu wyjaśnienia sprawy rzeczą Sądu będzie przeprowadzić dowody zaprezentowane przez strony, dokonać zaktualizowania wyceny zabudowanej nieruchomości przez biegłego rzeczoznawcę majątkowego oraz poczynić ustalenia co do możliwości sprzedaży nieruchomości z uwagi na stanowiska stron co do tego składnika majątkowego.

O powyższym Sąd Okręgowy postanowił na podstawie art. 386§ 4 k.p.c.

Na oryginale właściwe podpisy